

Roosevelt se je že premislil glede davkov na bogastva!

Program visokih davkov na bogastva je odgovor predsednika Roosevelta na poročevalce, ki "nič ne mudijo" s tem programom. Zmešani v kongresu. Nov "newdealaki" oddelki administracije za šolanje in upoševanje mladine. Maginatje v Wall streetu se nič ne bajejo pred Rooseveltovo "delitvijo bogastva".

Washington, D. C., 27. jun.—Predsednik Roosevelt je včeraj konferenci z reporterji predal svojo pondeljkovalno odredbo, ki mora biti njegov novi program na velike dedne in dohodke sprejet v tednu. Rekel je, da se "nič ne mudijo" in program je sprejet enkrat prihodnji teden.

Preokret v Rooseveltovi politiki je povzročil v kongresu zmešnjavo. Senatski odbor je smatral, da bi novi davčni program prišlo listi takozvanih nadležnikov (nuisance taxes) pa v tem smislu sestavil svoj predlog, ki je pa prišla vest iz hiše, da so novi davki še stvar, ki bo najbrž začela dolge razprave v obema doma. To je ujezilo voditelje v senatu, ki so imeli pripravljeno za davčno predložilo; njih načrti so bili prebrani in morali so včeraj predložiti listo nadležnih davkov, ki so vsi 500 milijonov dolarjev, ki je bila sprejeta.

Člani v kongresu in po vsej državi smatrajo ta najbrž Rooseveltov umik za veliko zmago.

Washington, D. C.—Roosevelt je včeraj kraljevo nov oddelek administracije za mladino. Od njega, da se iz sklada reliefnih namenov 50 milijonov dolarjev namenijo brezposelnim mladim, ki so do 25. leta starosti. Mladim bo vadila v strokovnem in nadaljevala bo višje stroške vlade in bo upoševani reliefnih delih, ki dokončajo študije. Aubey Williams, glavni reliefni administrator, je včeraj tega novega oddelka.

York, N. Y.—(FP)—Wall Street ni bil preveč vznemirljen predložitvijo Rooseveltove poročbe o "delitvi bogastva". Če se je res nekoliko strahovalo, potem se je pa zahtevalo Rooseveltov program "delitvi bogastva," katerega predsednik ukradel Huey P. Young, ki se mu vidi bolj politična stvar, ki pa resna nevarnost ni plitokraciji.

Governer v sporu s federacijo

Napovedal je boj organiziranemu delavstvu

Denver, Colo.—(FP)—Governer Ed C. Johnson je napovedal odločen boj organiziranemu delavstvu in senatorju E. P. Costiganu. Konflikt je prišel po konvenciji državne delavske federacije, ki je ožigosala Johnsona, ker je vodil opozicijo proti McCarranovemu amandmentu glede plačevanja običajne mezd pri federalnih reliefnih projektih.

"Nekaj podivjanih voditeljev federacije hoče ponovno izzvati ostuden političen boj v državi," je dejal governer v svoji noti, katero je poslal predsedniku delavske federacije. "Za pri zadnjih volitvah so dobili krepke udarce, katere ne bodo kmalu pozabili."

Senator Costigan je podpiral McCarranov amandment kakor tudi v volilni kampanji Josephine Roche, znano liberalko, ki je kandidirala proti Johnsonu. Iz tega razloga smatrajo Johnsonovo izjavo za napoved, da bo v prihodnjem letu kandidiral proti Costiganu in upa, da ga bo porazil.

Earl R. Hoage, predsednik državne delavske federacije, je odgovoril, da se mora delavstvo odločno boriti proti Johnsonu, ki je pokazal, da je zagovornik nizkih mezd. V volilni kampanji se mu je prilozoval in je na svojo stran pridobil mnogo unij, ki so mu pomagale do governerskega stolčka.

Aretacije komunistov

Atlanta, Ga.—Policija je aretirala šest komunističnih agitatorjev na obtožbo, da so hujskali na izgrede.

Domače vesti

Ponesrečenec na progi umrl

Vintondale, Pa.—John Sutarski, kateremu je vlak odtrgal nogo na progi, po kateri je hodil, dne 1. maja, je po hudem trpljenju umrl v bolnišnici. Star je bil 56 let in doma iz Zagradca pri Žužemberku. Pokopan je bil civilno.

Nov grob v starem kraju

Lowber, Pa.—Joseph Klun, je prejel žalostno vest, da je v vasi Misliče pri Divači na Primorskem umrl njegov oče Franc Klun v starosti 78 let. V Ameriki zapušta enega sina, v starem kraju pa drugega sina in dve hčeri. Pokojnik je bil vedno naprednega mišljenja.

Poroka

Gilbert, Minn.—Frank Jerich, predsednik angleško poslujočega društva 578 SNPJ v Aurori, Minn., je bil te dni poročen s Sofijo Malanovich. Svoj dom sta si ustanovila v Aurori. Obilo sreče!

Calumetske novice

Calumet, Mich.—Zadnje dni je umrl angleški rojak John Mavrin, vdovec, ki je prišel iz Minnesote pred petimi leti. V razgovoru s sosedom se je zgrudil na tla in ni več vstal. Zadel ga je srčna kap. V Minnesoti zapušta otroke.

Smrtna nesreča v Detroitu

Detroit.—Dne 22. junija je avto do smrti povozil rojaka Jos. Benka, ki je svoječasno bil v Clevelandu. Zapušta ženo ter tri otroke.

Boj na pesti v belgrajski zbornici

Stepli so se zaradi vprašanja diktature

Belgrad, 27. jun.—Včeraj so padale pesti v jugoslovanskem parlamentu in več poslancev je imelo krvave nosove. Pretep je nastal iz vroče debate, katero je sprožil dr. Bogoljub Jevtić, bivši ministrijski predsednik, ki je zahteval, da nova vlada pod vodstvom Milana Stojadinovića nadaljuje diktatorično politiko pokojnega kralja Aleksandra in naj se ne zmeni za opozicijo. Večina poslancev je odkurila iz dvorane in seja zbornice se je zaključila med kravalom.

Pretep v mestni zbornici v Parizu

Pariz, 27. jun.—Sinoči je izbruhnil pretep med komunisti in konservativci v mestnem svetu in Achille Gilley, predsednik departmanta Sene, je dobil udarec na glavo. Nemir je nastal kmalu potem, ko je bil dr. Ludovic Clamels, socialist, izvoljen za predsednika mestne zbornice. Komunist iz Aubervillieres je predložil resolucijo za razpust fašističnih organizacij in to je bil signal za nacionaliste, da so udarili po komunistih.

Fašistični pojav na konvenciji HBZ

Rezultat zborovanja

Milwaukee, Wis.—(Izvirno.)—Ob zaključku štirte redne konvencije HBZ se je pojavilo nekaj novega, česar še ni bilo na zborovanjih jugoslovanskih podpornih organizacij v Ameriki. Prvič so se pokazali hrvaški fašisti v plavaj srcah.

Ko je bila konvencija zaključena, so prikorakali v dvorano "domobranci", obloženi v plave srcaje, katere jim je preskrbel Anton Zubak iz Ferrela, Pa., vodja hrvaških domobrancev. S temi demonstracijami je Zubak mislil narediti ugoden vtis na delegate, dosegl je pa baš obratno. Velika večina delegatov in poslušalcev je hladno in celo sovražno gledala na fašistični pojav. Gotovo bi bili potmetani iz dvorane, če bi se bili pokazali med zborovanjem.

Konvencija je pokazala, da naši delavci ne marajo za fanatike Fišerjevega in Zubakovega kova. To je dober znamenje za nas vse.

Konvencija HBZ je bila od početka razdeljena v dve glavni struji, dve skrajni krili: domobranci (gorajmenjene fašiste) in komunisti. Toda v sredi so bile močne skupine zmernih elementov — te skupine so kontrolirale zborovanje in izvolile gl. odbor. Zmernih elementov so radicevi in proučevali.

Komunisti imajo novem gl. odboru tri odbojnike: enega v nadzornem odboru, drugega v porotnem in tretjega v odboru Otroškega doma. Domobranci niso dobili niti enega odbornika.

Došli so tudi Hrvatske bratske zajednice torej sestoji iz zmernih mož in pričakovati je, da bo to pomirjevalno vplivalo na razburkano članstvo in prineslo kaj potrebne harmonije tudi med gl. odborniki.

Konvencija je preprečila politični boj v organizaciji in odstranila domobranksko kakor komunistično propagando; vse politične in verske razprave morajo biti izključene iz zajednice.

Storjen je bil korak, da se pomaga starih članom. Aesment bolniške podpore je znižan za 10c, zvišan pa je aesment za Otroški dom od pet na sedem centov na člana. Pravila so ostala večinoma po starem in konvencija ni izgubila dosti časa na njih.

Prihodnja konvencija HBZ se vrši v septembru 1939 v Pittsburghu, Pa.

Radikalne tiskovne prepovedane v angleškem mestu

London.—Uprava nekega londonskega predmestja je prepovedala prodajanje in širjenje letakov in drugih tiskovin, ki sta jih izdali delavska in komunistična stranka.

Ti letaki so "Tajna internacionala", ki se bavi z mednarodno trgovino z orožjem in municijo; "Za sovjetsko Britanijo"; "Zemlja" in "Načrtno poljedelstvo", tiskovini, ki ju je izdala delavska stranka, ter "Nobene vojne več", letak, ki ga je izdala Mednarodna federacija strokovnih unij.

Stavka mornarjev

Boston.—Radi stavke mornarjev pri Cities Service Oil kompaniji leži v raznih pristanih na vzhodu in Mehikem zalivu že deset ladij te družbe, na katerih prevaža olje. V obratu ima samo še štiri ladje. Stavko vodi International Seamen's union, ker družba, edina od večjih družb, noče priznati organizacije in plačuje okrog \$15 manj na mesec kot druge družbe. Paralizirane ladje počivajo v Bostonu, Providencu, New Yorku, Philadelphiji in Port Arthurju, Texas.

Z 'OKREVANJEM' NI SE NIČ NA SREDNJEM ZAPADU

Prosperiteto bi radi pričarali na Hoovrov način

GOLO CINCANJE

Chicago.—(FP)—Na srednjem zapadu in predvsem v Illinoisu se gospodarske razmere nočejo nič izboljšati, čeprav si finančni izvedenci pri kapitalističnih časopisih prizadevajo, da bi pokazali rožnato sliko. To skuša 'predvsem' glasilo trgovske zbornice Chicago Journal of Commerce.

Ta je v eni zadnjih izdaj objavil večji pregled biznisa pod optimističnim naslovom: "Čikaški biznis je boljji ko 1934". V nekaterih panogah je res nekoliko izboljšanja, na splošno pa nobenega; v nekaterih industrijah, na primer v klavniški, ki je največja izmed vseh v Čikasu, ter v gradbeni je pa precejšnje poslabšanje celo v primeru z lanskim letom.

V letošnjem aprilu in maju je bilo v Illinoisu res za spoznanje več dela ko pred enim letom. Na drugi strani so bila pa mezdna izplačila za poldrug odstotek manjša. S tem v zvezi je treba opozoriti tudi čene življenjskih potrebščin, ki so od lanskega aprila in maja narasle za pet odstotkov (v Čikagu). V dolarjih in centih je torej delavstvo za šest in pol odstotka na slabšem ko pred letom.

Slično je tudi z reliefno situacijo. Ko so zadnji pričeli trebati reliefno listo, so računali, da jo bodo znižali od deset do dvajset odstotkov. Ampak so računali brez krčmarja. Listo so znižali le za šest odstotkov, kar je normalno znižanje v tem času.

So še druga znamenja, ki pokazujejo vse kaj drugega ko izboljšanje. Lansko leto v aprilu je bilo v čikaških klavnicah ubitih 853,980 glav živine, letos v aprilu pa le 687,048 (suša takrat še ni igrala v klavnicah nobene vloge). Tudi špekulacije so bile v letošnjem aprilu slabše na čikaški borzi bo v lanskem. Letos v aprilu je borza prodala le 660,000 delnic, pred enim letom pa 1,116,000.

Slabo sliko prikazuje tudi gradbena industrija, ki je na psu že ves čas krize. Od lanskega do letošnjega aprila so se konstrukcijska dela znižala od \$3,452,500 do \$2,310,200, številno oddanih kontraktov pa od 197 do 125. Močno je padla tudi produkcija premoga v Illinoisu za — 11% v enem letu.

Znamenj o kakšnem splošnem izboljšanju v Illinoisu, kar velja tudi za sosednje države, torej še ni nikjer. Prosperiteta se pa tudi ne da pričarati po Hooverjevemu receptu, katerega so se burbonci z zatonom "newdealske" slave zopet pričeli posluževati.

Mesto odglasovalo za občinsko elektrarno

Kenton, O.—Prebivalci tega mesta so z veliko večino odglasovali za konstrukcijo občinske elektrarne. Mesto že obratuje lastni vodovod nad trideset let in z uspehom. Krajevni liberalni dnevnik ima velike zaosluge pri vodstvu kampanje za gradnjo občinske elektrarne.

Japonska zahteva demilitarizacijo sibirske meje

Tokio, 27. jun.—Japonski zunanji minister Koki Hirota je včeraj predložil poslaniku Sovjetske unije načrt za demilitarizacijo sovjetsko-mandžurske meje.

V Illinoisu pridejo davčni 'tokeni'

1. julija se začno križi in težave

Chicago.—Prihodnji pondeljek, 1. julija, stopi v veljavo novi zakon tridostotnega kupčijskega davka (sales tax) v državi Illinois in v ta namen je državna uprava izdala 10 milijonov "tax tokenov", katere bo moral imeti vsakdo za plačevanje tega davka. "Tokeni" so iz aluminija, malo manjši ko desetica (dime) in predstavljajo nov sistem natančnega odračunavanja kupčijskega davka v ulomkih ali delih centa. Država prodaja "tokene" trgovcu in trgovec jih zaračuna odjemalcu in jim izroči drobiž v "tokenih" za bodočo rabo. Vsak "token" je vreden (tako je zapisano na njem) eden in pol "millsa", to je petnajstinko centa. Kadar kupite kaj za pet centov ali nikel, boste plačali šest centov in dobili boste od trgovca pet "tokenov" drobiža. Lahko tudi vzamete 20 "tokenov" za tri centa in to pokrije skupiček do enega dolarja. Smart! — (Opomba: Uradni naziv je "token", toda odjemalcem je dovoljeno, da si izmislijo primerno ime za to prekleto nadlego. Najbrž pride ime "button" ali po naše "dušica".)

Federalni spravi odbor razpuščen

Poskusi glede poravnave stavke se izjalovili

San Francisco, Cal.—(FP)—Posebni federalni odbor, kateremu je načelnica zveznega delavskega departmanta poverila nalogo, naj poravna stavko mornarjev na parniških za prevažanje olja, je bil te dni razpuščen.

Razpust je prišel nenadoma; sledil je optimističnim izjavam odbora, da je poravnava stavke na vidiku. Ker ni imel moči, da bi uveljavil svoj odlok, ni dal tudi nikakih priporočil.

Zastopniki stavkarjev so razočarani in dolže lastnike parnikov arogantnosti, ker so odklonili sugestijo federalnega odbora, naj se pogajajo z mornarji glede končanja stavke.

Kmalu po razpustu odbora so delodajalci naznanili, da bodo obnovili obrat s stavkoci, če bodo stavkarji vztrajali pri svojih zahtevah, ki med drugim vključujejo zvišanje mezd in skrajšanje delovnih ur.

Čikaška univerza dobila zadoščenje

Springfield, Ill.—Illinoiski senat je v sredo s 23 glasovi proti devetim sprejel večinsko poročilo odseka, ki je preiskal čikaško univerzo na obtožbo, da je ta univerza "kotišče komunizma in drugih subverzivnih nauk." Odsekova večina je poročala, da je bila obtožba neosnovana, dala pa je ukor profesorju Robertu M. Lowettu, ki je aktiven v organizacijama Uniji za civilne svobode in Ligi proti vojni in fašizmu. S tem je ta zadeva zaključena za illinoisko državno zbornico.

Pristanišni delavci zapretili s stavko

New Orleans, La.—Tu bo najbrž izbruhnila stavka pristaniških delavcev, ker so delodajalci odklonili zahteve striktno organizacije Internat'l Longshoremen Assn. Delavci zahtevajo zvišanje mezd za 15 odstotkov, priznanje dveh novih krajevnih unij in organiziranje klerkov v pridruženih unijih.

MEHIŠKO DELAVSTVO SE STRNILO PRED REAKCIJO

Za svoje pravice se je pripravljeno boriti z vsami sredstvi

CALLESOVA GROZ-NJA MU ODPRLA OČI

Mexico City.—(FP)—Na zadnjo grožnjo bivšega predsednika Mehike in političnega diktatorja Callesa, ki je šel v ogenj po kostanj za kapitaliste, je mehiško delavstvo odgovorilo s strnjenjem svojih vrst. Skoraj čez noč je ustanovilo skupno zvezo pod imenom Narodni proletarski obrambni odbor. V tej zvezi se je združila pretežno večina organiziranega delavstva.

V proglasu, ki je odgovor na Callesovo grožnjo proti sedanjim vladnim politikim in številnim stavkam, pravi splošni obrambni delavski odbor, da se bo delavstvo odločno borilo z vsami sredstvi za neomejeno pravico do stavke, zborovanja, demonstracij in svobode govora.

"Ako bo država tolerirala ali celo podpirala take (fašistične) organizacije, ki so po tendenci in namenu sovražne tem pravicam, tedaj bodo organizacije, ki so članice tega odbora, odklice generalno stavko proti tiranstvu te vrste," pravi združitveni protokol. Obrambna organizacija je tudi "proti sodelovanju s kapitalističnim razredom in bo prilagodila svojo akcijo k revolucionarni taktiki na podlagi principa razrednega boja."

V združitvenem protokolu se vse pridruzene organizacije zavzemajo, da se bodo vzdržale medsebojnih napadov ali naganjanj ter spoštovale popolno avtonomijo druga drugu kolikor se organizatoričnih aktivnosti tiče. V slučaju, da pa nastajajo kakšne poteškoče, jih bo reševal skupni svet.

General Plutarco Elias Calles se je znesel nad organiziranim delavstvom in tudi nad vlado radi velikega industrijskega nepokojja, ki je letos že prinesel nad 1200 stavk. Večje število teh je bilo simpatičnih. V teh stavkah delavci tudi niso kazali nobenega obzira do tujeje kapitala, v glavnem ameriškega. In ker je Cardenasova vlada mirno gledala te industrijske boje ter jih ni hotela zatrejati pod pretevo, da so inscenirani po "rdečkarjih", je podjetniški interes priskočil na pomoč "radikalni" Calles, kateremu je revolucija prinesla veliko bogastvo.

Delavstvo je pokaral prav po očetovsko, češ, da a stavkami delajo sitnosti vladi, ki deluje v njih interesu. Njegova grožnja je bila pa preveč prozorna tako za liberalnega predsednika Gardenasu kakor za delavstvo. V vladi je povzročila pravo krizo, iz katere je izšel Cardenas kot zmagovalec. Umakniti se je moral Calles, ki je vsa leta po zadnji revoluciji diktral vladno politiko. Ta umik v privatno življenje je najbrž le začasen.

Bolj direktno ko predsednik Cardenas je Callesu in kapitalistom sploh odgovorila združena delavska fronta. "Organizirano delavstvo in kmetstvo gibanje Mehike," pravi izjava enotne fronte, "odločno protestira proti deklaracijam generala Callesa in izjavlja, da bo branilo pravice delavskega razreda, zapopadene v stavkah brez omejenosti, pravico do organizacije in druge. Tudi ne bo prenehalo boriti se za ekonomsko in socialno izboljšanje položaja delavstva. Stavkovna gibanja so (Dolje na 2. strani.)

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnina: za Zdravne drave (izven Čezme) in Kanado \$3.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Čezme in Čezme \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; za Inozemstvo \$2.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$3.00 per year, Chicago and Czecho \$1.50 per year, foreign countries \$2.00 per year.

Come subscribe to our paper.—Kopijal dopolniti in nesposobnih članov se ne vračajo. Kopijal literarno vsebino (držico, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v sklopu, če je priložil potrdilo.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and statistical articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Member of the Federated Press

138

Glasovi iz naselbin

Komentarji čitatelja
Cleveland, O. — Namienil sem se, da napišem "par vrstic" o tem, onem in tretjem, zraven pa še o četrtem in tako dalje.

Vedno so nam trobili, ko pridejo demokratje na krmilo mestne vlade, da bodo Slovenci dobili delo. Križ pri tem je, da večina volilcev nasede takim vadam in lažem. Zdrav razum nam pove, če "bodo Slovenci dobili delo," da bodo drugi delavci vrženi na cesto. Tako je pod sedanjim sistemom. Tak sistem je krivičen. Mi se moramo boriti za spremembo takega sistema, ki je sistem kapitalistične družbe, kateri je le za profit, ki ga dobiva peščica mogotcev na račun izkoriščane mase delavstva.

Spet se pri nas pripravljamo za volitve mestnih očkav. Naši slovenski reprezentantje ali mestni očanci, kar jih je, se že pripravljajo, da ne zletijo s svojih stolčkov. Nobeden teh nima nikakega pojma o delavskih problemih, niti ni nobenemu od tega, da bi deloval za delavske interese. Demokratje nam ponujajo tega in onega, oni, ki so že v sedlu pa si pridaževojo, da bodo ponovno izvoljeni.

Nobeden teh ni sposoben, da bi zastopal delavske interese v mestni zbornici. Med seboj pa imamo človeka, ki je sposoben za to delo, ker se že vrsto let udeležuje v delavskih organizacijah ter bori za delavske interese. To je Louis Zorko, član soc. stranke, aktiven v organizaciji brezposelnih in pri društvih. On je delavski kandidat in vsakega delavca dolžnost je, da mu pomaga, da bo izvoljen. Sedaj se nabirajo podpisni na zadevne peticije za njegovo kandidaturo. Podpišite te peticije, da boste s tem omogočili, da dobimo svojega delavskega zastopnika v mestno zbornico. Za župana bo kandidiral na delavski listi Robert Dulle.

Delavci, poskrbite, da izpolnete svojo delavsko dolžnost ter da podpišete omenjene peticije!

Prošlo nedeljo se je vršila v Clevelandu v mestnem stadiju telovadba ameriškega Sokolstva in velik Sokolski zlet, ki se je zaključil prošle nedelje. Listi so pisali, da je okrog 20 tisoč ljudi gledalo impozantno telovadbo okrog 2,500 telovadcev. To je bilo prvič, da je tako velika skupina Sokolov masno nastopila s prostimi vajami v Clevelandu. V pohodu po mestnih ulicah v stadij so bili na čelu slovenski Sokoli iz Clevelanda, ki so se v telovadbi izvrstno postavili. Frank Jereb je odnesel drugo zmago kot drugi najboljši Sokol v Ameriki. Na prvem mestu je čikaški Čeh Schwartz, ki je bil samo za eno točko boljši od Jereba.

Če bi Sokolstvo imelo več delavskega duha v svojih aktivnostih, bi bilo še boljše, saj so pa po večini vsi Sokoli delavci. Toda sedanja sokolska ideja temelji na telovadbi in narodnjaštvu. Zadnje bi bilo treba zamenjati z delavsko ideologijo.

Iz Jugoslavije prihajajo vesti, da je tam diktatura skrhalala. Čim prej, toliko bolje! Vse diktature so zapisane poginu in Jugoslovanska ni nobena izjema. Zdrava, močna Jugoslavija lahko nasane le na podlagi zbrane demokracije, ki bo dala delavcem vsaj pravico, do katere so upravičeni. Delavstvo je v večini, zato bi moralo ono imeti glavno besedo v prid splošnosti. Tudi v Italiji se nekaj kuha proti grdoglednemu diktatorju Mussoliniju, ki goni tudi slovenske mladeniče v Absinijo, da se otrese naraščajočega nezadovoljstva doma. Kakor pripovedujejo zanesljiva poročila, so razmere v Italiji precej akutne. Mussolini vlada s železno pestjo in vse ječe so napolnjene s političnimi in drugimi jetniki, ki so se drznili povedati resnico. Tudi Mussoliniju bo odklenalo, tudi zanj pride dan obračuna ali the day of reckoning. Tudi v Italiji bo padla diktatura. Ker je fašistična diktatura najgrozovitejša in najbolj tiranska, se lahko pričakuje, da bo tam tudi najbolj zagrmelo, kajti fašizem si ne bo zlepa pustil pristržiti roge. Roosevelt priporoča kongre-

Nazadnje vas pa morda tam najde še areca in vam pošlne v žep eno izmed osemih denarnih nagrad, ki so razpisane za vstopninske tikete. Ali se ne bo prileglo, če bo poklicano vaše ime in številka in bi se glasilo, da je vaša prva nagrada \$100, ali druga \$50, ali tretja \$25—?

Ne zamudite torej te izredne prilike, ki se vam ponuja. Pustite doma vse skrbi in jo uberite v nedeljo 30. junija s svojimi domačimi in prijatelji v Pleasant Valley park!

Pri tem se bomo tudi ravnali po lepem nauku "vsi za enega, eden za vse!"

Prijateljsko in rojaško vas pozdravlja za org. Slov. dom
Frank Lustik, preda.,
644 So. 9th street,
Milwaukee, Wis.

Willardčani so nas obiskali!
Sheldon, Wis.—Ker primanjkuje časa, bom le na kratko poročal iz naše naselbine na farmah.

Vreme imamo bolj kiselko lepo. Vsak dan dežuje. Poljski pridelki dobro kažejo, posebno žito in krma.

Dne 23. junija je društvo št. 273 SNPJ priredilo svojo letno plesno veselico. Udeležba je bila zelo velika; toliko ljudi nisem skupaj že davno videl. K celotnemu uspehu so dosti pripomogli naši Willardčani, ki so se udeležili v velikem številu s svojimi družinami in posamezniki. Njihovega poseta smo bili zelo veseli, zakar se jim tudi najiskrenejše zahvaljujemo.

Najbolj pa nas je veselo presenetil Mirko Pakiš, povodja slovenskega pevkega zbora na Willardu, ker je s seboj pripeljal svoj pevski zbor. Ta zbor je v resnici lepo odpel več krasnih pesmi, zakar je tudi žel toplo priznanje in velik aplavz, ki ga je resnično zaslužil.

In ko so naši Willardčani peli ko slavčki, so naši Amerikanci kar strmeli—tako so bili iznenadeni. Lepo petje naših vrlih pevcev jih je prevzelo.

Hvala našim Willardčanom za poset in razvedrilo ter krasno petje! Ob priliki bomo po možnosti poset vrnil.

Poročevalac.
Lani suša, letos moča
Willard, Wis.—Pri nas o kakih brezposelnosti sedaj ni govora, kajti poletni čas sili farmarje, da delajo od zore do mraka. Delo se kar vrsti eno za drugim. Torej glede dela se ne moremo pritoževati na farmah; tega je vedno več ko preveč. Druga pa je z našimi pridelki, katere moramo večkrat skoro za nič prodati raznim prekupčevalcem. V tem oziru se je zadnje čase nekoliko izboljšalo. Cene živini niso več tako grozno nizke kot so bile pred dvema leti.

Na nas pridejo vedno kakšne neprilike, ki grozijo našim pridelkom. Lani in prej je grozila suša, letos pa nam nadleguje moča. Dežuje skoro vsak dan.

Smrtna nesreča na progi
Vintondale, Pa.—Na 31. maja se je na tukajšnji železniški progi težko ponesrečil moj oče John Sutaršič in je po dvanajsturnih mukah v Memorial bolnišnici v Johnstownu pokončno podlegel. Pokojnik se je rodil 26. decembra 1878 v Zagradcu pri Žužemberku na Dolnjemskem. Na Turtle Creeku, Pa., zapuščal sestro. Pokopan je bil civilno poleg svoje žene (dvoje matere), ki je umrla pred dvema leti. Bil je član unije U. M. W. of A., čije člani so imeli v oskrbi njegov pogreb. Poleg unijskega predsednika sta se od pokojnega pri odprtem grobu poslovila tudi Andrew Vidrich v slovenskem in William Hicks v angleškem jeziku. Iskrena zahvala njim in vsem prijateljem ter znanec za cvetlice in udeležbo pri pogrebu.

James Vidmar.

Vrtni zlet SND
Waukegan, Ill.—Naš Slovenski dom bo tudi letos imel svoj letni piknik dne 4. julija, na praznik ameriške neodvisnosti. Toda letošnji domov piknik se bo vršil na lastnih vrtnih prostorih SND, ker se težko dobijo primerni prostori v bližini mesta. Vrh vsega tega pa imamo pri domu lepo urejen prostor za balincanje, kar tudi nekaj šteje, ker se je zadnje čase ta sport med nami zelo razširil in postaja z vsakim dnem bolj popularen. Tudi ženske so se oprijete tega sportnega razvedrila.

Na 4. julija na domovem pikniku se bodo spoprijeli balincarji iz Waukegana in North Chicago. Ti dve mestvi, katerih vsako šteje 12 spretnih balincarjev, se bosta kosali med seboj za prvenstvo v balincanju teh dveh mest. Treba je tudi omeniti, da bodo zmagovalci dobili lepe nagrade. Tudi ženske bodo lahko balinale ali pa igralle karte ali bunko. Tudi zanje so pripravljani lepi dobinki.

Seveda se bo serviral okusen prigrizek in pa hladne pijače. Zato pa pridite na 4. julija na domov piknik v velikem številu! Na svidenje na domovem vrtu!

Clan SND.

Roberta Campbell Lawson, nova predsednica Federacije ženskih klubov.

tako da zadržuje farmarje pri delu. Če je tako, da je veliko našega truda ter sadu ter tega truda odvisnega od vremenskih bogov, ki nam včasih ponagajajo s sušo, včasih pa z močo. Poleg tega pa pride na vrsto še tretje zlo. To je sedanja uredba, ki pusti, da razni izkoriščevalci in prekupčevalci odnesejo največji del našega sadu, mi pa se moramo zadovoljiti z obrambnimi kostmi.

To bi bilo treba preurediti tako, da bi farmarji potom svojih kooperativ prodajali svoje pridelke odjemalcem direktno. Na ta način se bi odpravil sistem prekupčevalcev in bi ostal ves dobiček odjemalcem ter pridelovalcem.

V industrijskih mestih ni dela, oziroma je dovolj dela, le da ga delavci ne dajo, pa tudi za služka ni. Tega je seveda kriva sedanja uredba, ki se bo morala temeljito preurediti.

Farmar.
Smrtna nesreča na progi
Vintondale, Pa.—Na 31. maja se je na tukajšnji železniški progi težko ponesrečil moj oče John Sutaršič in je po dvanajsturnih mukah v Memorial bolnišnici v Johnstownu pokončno podlegel. Pokojnik se je rodil 26. decembra 1878 v Zagradcu pri Žužemberku na Dolnjemskem. Na Turtle Creeku, Pa., zapuščal sestro. Pokopan je bil civilno poleg svoje žene (dvoje matere), ki je umrla pred dvema leti. Bil je član unije U. M. W. of A., čije člani so imeli v oskrbi njegov pogreb. Poleg unijskega predsednika sta se od pokojnega pri odprtem grobu poslovila tudi Andrew Vidrich v slovenskem in William Hicks v angleškem jeziku. Iskrena zahvala njim in vsem prijateljem ter znanec za cvetlice in udeležbo pri pogrebu.

James Vidmar.

Vrtni zlet SND
Waukegan, Ill.—Naš Slovenski dom bo tudi letos imel svoj letni piknik dne 4. julija, na praznik ameriške neodvisnosti. Toda letošnji domov piknik se bo vršil na lastnih vrtnih prostorih SND, ker se težko dobijo primerni prostori v bližini mesta. Vrh vsega tega pa imamo pri domu lepo urejen prostor za balincanje, kar tudi nekaj šteje, ker se je zadnje čase ta sport med nami zelo razširil in postaja z vsakim dnem bolj popularen. Tudi ženske so se oprijete tega sportnega razvedrila.

Na 4. julija na domovem pikniku se bodo spoprijeli balincarji iz Waukegana in North Chicago. Ti dve mestvi, katerih vsako šteje 12 spretnih balincarjev, se bosta kosali med seboj za prvenstvo v balincanju teh dveh mest. Treba je tudi omeniti, da bodo zmagovalci dobili lepe nagrade. Tudi ženske bodo lahko balinale ali pa igralle karte ali bunko. Tudi zanje so pripravljani lepi dobinki.

Seveda se bo serviral okusen prigrizek in pa hladne pijače. Zato pa pridite na 4. julija na domov piknik v velikem številu! Na svidenje na domovem vrtu!

Clan SND.

Nove knjige

Rajko Jovanović: Fašistične žrtve. Izbira bijelog terora u Jugoslaviji. Izdan kodvodstva patronatskog rada u Sjedinjenoj državi. Pittsburgh, Pa. Cijena 25c.

Knjižica v hrvaščini z gornjim naslovom nam je prišla te dni v roke, šteje 125 strani mehko je vezana in vsebuje strašne podrobnosti o trpinčenju in ubijanju komunistov in hrvaških zapornih Jugoslavije posebno za castature. Podatki, ki so tu navedeni, so neverjetni; nemogoče si je misliti, da na svetu človeške zvezi, ki v "imeni za namenoma in po načrtu počenjajo ta stva (rezanje spolovil moškim in izžiganjskih spolovil na živih Macedonkah!), je resnice na vsem tem in koliko pretirano prepuščamo avtorju in onim, ki so odzvali za publiciranje te knjižice. Čitali pa so druga poročila iz raznih virov, ki deloma jujejo ta sadizem in barbarstvo. (Prekaj dnevi smo čitali memorandum zagrebškega nadškofa Bauerja, ki ga je predložil re Pavlu v Belgradu in v katerem so na podrobnosti o škandaloznem postopanju je na Hrvaškem in v Dalmaciji v teku za "volitev" za skupščino. Nadškof Bauer memorandumu poroča, kako so srbski ta preklinjali Hrvatoma "katoličnega boga" in so jih pretepali in ubijali.) Vsa resnica prej ali slej priti na dan!

Avtor te knjižice, Rajko Jovanović, je bilo od leta 1929 do srede leta 1933 anih čez 22,000 oseb v Jugoslaviji zaradi njih prestopkov; od teh je bilo 3270 mrtvih njenih oziroma pohabljenih veslo mrtvih zapornih in 19,708 lahko ranjenih, čez 60 je pa bilo ubitih.

Knjižico kvarti sovražen napad na "fašiste," češ, da so socialisti v Jugoslaviji realno odgovorni za te žrtve, ker so "po in še danes podpirajo" belgrajski režim, stupidna dolžitev, ki je že stara, jem brošuri resnost in jo postavlja na stopnjo ke, nepošteno propagande.

"Carovski" proces na Norvegi

Ze meseci se je zanimala vsa skandinavska javnost za vprašanje, kakšen bo izid v "niškem procesu" v Oslu. Ta proces se je začel sedaj s tem, da so sodniki obtožili spiritistko Ingeborg Köderjevo, oprostila afera s tem še ni zaključena.

V avgustu lanskega leta je utonil pri nju sodnik Dahl, oče Köderjeve in vnet tist, ki je napisal o tem predmetu kup ter si pridobil med Norvežani mnogo ovčic. Njegova tragična smrt, ena izmed mnogih, ki se zgodijo na podoben način leto, bi ne bila zbudila nadaljnega zanimanja niso začeli spiritisti govoriti o tem, da bila že dolgo napovedana, in sicer skoraj točno. Dahlova hči ima pri spiritističnih namreč vlog "medija," ki posreduje od in napovedi duhov iz onega sveta, in ta bila prej že ponovno sporočila napoved duha, da čaka njenega očeta tragična. Ko se je to uresničilo, so spiritisti seveda seljem pograbilo priliko, da pokažejo, funkcionirajo duhovi in kako resnične so spiritistični vernikov, da "onostrani obstoji in marsikaj ve.

Oglasili pa so se tudi neverni Tomaji, menili, da se stvar ni zgodila po pravem je pri tistih napovedih imelo svojo vlogo pričakanje bogate zavarovalnice. Za se je končno pozanimalo državno pravilo, ki je uvedlo preiskavo, da se dožene Köderjeva nalašč ponavljala svoje napovedi, da bi svoja očeta s sugestijo pritirala v. Po večmesečni preiskavi je državno pravilo zastavilo izvedencem dve vprašanji: je mogoče, da vpliva napoved smrti na tisti, ki se mu smrt napoveduje tako, da se smrti pospeši? Ali je bil Dahl izpostavljen takšnemu vplivanju?

Na prvo vprašanje so izvedenci odprito pritrdili, na drugo pa so menili, da pravi ni podala dovolj dokazov, iz katerih bi bilo pati, da je Dahl vedel za napovedi svoje v. In tako so oblasti zavoljo pomanjkanja zov postopek proti Köderjevi ustavile. Ritiste in skeptike pa stvar, kakor reče končana. Prvi kakor drugi lahko trditve oziroma o vprašanju duhov in onostrani kar hočejo, do cilja ne pridejo ne prvi ne drugi.

Moč nesebičnega klerikalizma

Po vojni so tudi na Češkoslovaškem razdeliti zemljo veleposesti med potrebne. V ta namen so izvedli sekvestracije kvenih in drugih veleposestev. Čerkev zlasti na Slovaškem velika posestva, ki so do 3. junija pod sekvestro. Dne 3. junija je likvidacijska komisija izročila vsa ta stva zopet cerkvi, oziroma škofu p. Janu. Češkoslovaška vlada je storila to izpolnjen razlogov, ker je slovaška (klerikalna) stranka neprestano v opoziciji ter šteje lamentu 22 poslancev. S svojo politično tagnila propagandistično vplivati tudi na le klerikalce v državi.

Ce bi bila protimaterialistična propaganza resno mišljena, potem bi gospodje morali: nečemo posestev, razdeliti jih med tiste in zemlje potrebne. Toda... poslušaj me govornim in ne glej, kaj delam.

Na sliki je Elizabeth Ray s svojim sinom, ki sta bila s silo izgnana iz stanovanja v New Yorku, ker nista mogla plačati starine.

Preobrat v Jugoslaviji

Nismo tako naivni, da bi videli v dogodkih, ki so potekli zadnje dni v Jugoslaviji, kakšen velik ali revolucionaren preobrat. Če bo nova vlada držala besedo in res dala ljudstvom Jugoslavije svobodno, demokratično volitve s svobodno govora, tiska in zborovanja, tedaj se povrne status, ki je bil pred 6. januarjem 1929, torej pred uvedbo diktature; to je povratek v stare politične razmere s politično demokracijo, kakršna je tamkaj sploh mogoča.

Ali je povratek v dobo pred diktaturo napredok? Je in ni. Ako današnji vladarji Jugoslavije pristanejo na likvidacijo diktature, bodo s tem priznali, da se diktatura ni obnesla, ni ozdravila države politično in da je bila sploh najslabši poskus v življenju Jugoslavije. To priznanje bo znamenje napredka in zmaga demokracije. Ampak ta zmaga ostane prazna, če se vladajoče stranke in skupine ne pomaknejo naprej od točke, na kateri so obviseli ob napovedi diktature in ki so s svojo neposipno stagnacijo prav za prav dale povod za diktaturo.

Demokracija v Jugoslaviji, kakor v vsaki drugi državi, ne zavisi od režimov, temveč od zrelosti ljudstva; demokracija ni lepa obleka ali perjanica na klobuku, pač pa je živa ideja, ki mora zrasti iz ljudstva. Ljudje, delovni ljudje, ki volijo in plačujejo davke, morajo biti prepričani, da jim je demokracija potrebna in koristna in to svoje prepričanje morajo vsak čas manifestirati v dejanjih. Kadar je v državi večina takih ljudi, tedaj je demokracija utrjena in režim mora izpolnjevati le hotenja volilcev.

Ce je torej opozicija v Jugoslaviji—ta opozicija je, kolikor sodimo po poročilih iz starega kraja, velika mešanica raznih političnih in ekonomskih smernic—edina v tem prepričanju in ne bo več dala demokracije v zakup raznim okostenelim, sebičnim in korumpiranim voditeljem ali klikam, tedaj bo s tem preobratom Jugoslaviji zagotovljen normalni politični razvoj po potih demokracije.

Gospodarsko-socialna plat Jugoslavije s tem seveda še ne bo rešena. To je drugi problem, ki ga Jugoslavija sama sploh ne more rešiti, ker ni ekonomska enota in zavisi od tujega industrijskega kapitala. Sploh nobena evropska država ni ekonomsko neodvisna in samostojna; vse so gospodarsko tako tesno med seboj povezane, da ekonomski problem ene države boli tudi druge in vsa večja vprašanja te vrste se morajo reševati mednarodno. Ekonomski problem Jugoslavije, ki bogme ni majhen, je torej ekonomski problem Evrope. Rešitev tega problema vidimo le v socialistični federaciji evropskih držav—toda kovinisti vseh evropskih dežel prizgajo, da od tega "smo še daleč." All right, pa naj bodo!

Nekatere ekonomske in socialne reforme so pa mogoče že v današnji Jugoslaviji, če je dovolj volje, poštenosti, razumevanja in zavednosti v kmetijskih in delavskih masah. Pretežni sloj, ki odda največ glasov in odteje največ davkov v Jugoslaviji, je kmet. Za njim pride delavec in mali obrtnik. Ako se ti trije združijo na platformi konkretnih socialnih in ekonomskih zahtev, lahko dosežejo vse, kar je mogoče doseči v današnjih razmerah; če pa bo kmet v večini še nadalje kimal za fajmoštri in drugimi izesavci in se bo delavstvo še nadalje kavsalo, razkosano na pet ali šest taborov, ne bo nič napredka. Narobe: nazadovanje bo in povod za nove diktature.

Jugoslovanski kmet in delavec potrebuje izobrazbe—veliko izobrazbe predno bosta sposobna za pravo demokracijo in samovlado. Zato pa je treba, da imata danes vsaj priložnost do takšne izobrazbe—da je takšna izobrazba v Jugoslaviji svobodna v vseh ozirih.

To je prvi pogoj, ki ga morajo vse resnično napredne, zlasti pa delavske in kmetijske organizacije zahtevati od novega režima.

Jugoslavija je v zadnjih šestih letih diktature dobila jako slabo ime v tujemstvu, zato mora novi režim, če je karkaj pameten, takoj popraviti ta vtis. Politična amnestija je absolutno potrebna. Vsi politični jetniki, katerih je okrog 20,000, morajo biti izpuščeni in vsaj deloma odkodovani za svoje muke. Ce nova vlada tega ne stori in če opozicija ni v stanu izposlovati tega—naj kar molči o demokraciji in kakšnem poravnanju krivic.

Ce ne bo amnestije, ne bo zaupnosti v noben režim!

Položaj kanadskih religijonih stavkarjev

Konferenca s premierjem se izjalovila POHOD NA GLAVNO MESTO

Ottawa, Kanada. — (FP) — Kakor vse izgleda, bo Ottawa, glavno mesto Kanade, v prihodnjih dneh dobilo v "goste" vojsko armado mladih religijonih stavkarjev, ki so zastavkali v rešitvi kempah v zapadni provinci Britske Kolumbije in se sedaj teden napotili, tisoč po tisoč, na pohod v glavno mesto.

Ker so jim na poti pričele pridruživati nove trupe mladih brezposelnih iz religijonih kemp in do Regine, Saskatchewan, armada štela že dva tisoč mož, ki so jih poslala tja dva ministra, ministra železnic in ministra poljedelstva, ki sta skupaj s saskatchewanskim judičnim tajnikom konferirala s vodniki. Med obema straninama je prišlo do sporazuma, da se pohodniki ustavijo v Regini, v Ottawa pa odpotuje odbojnih osem članov do premierja Benneta.

Da deputacija pohodnikov ni pri premierju nič opravila in se je vrnila v Regino z izjavo, da v Kanadi in dovolj kozakov (državne policije), ki bi preprečili stavkarjem prihod v Ottawa. To je povedala Bennettu v brk, kakor tudi, "da ne vem, kaj govori..." in da ni spopoben biti za premierja hotenostke vasi.

Deputacija stavkarjev je bila razočana, ker je Bennett od vse zahteve. Stavkarji zahtevajo 50c plače na uro za nadredne delavce in unijsko lestvico za izrjene; nadalje 30-urni teden in najmanj 20 dni dela na mesec, raztegnitev odškodninskega zakona na religijona dela, priznanje delavskih odborov v kempah, demilitariziranje religijonih kemp, ki so pod upravo vojnega departamenta, pravico do glasovnice in socialno ter brezposelnostno zavarovanje.

Bennett je na vse te zahteve odgovoril z velikim NE. Rekel je, da religijone kempe, v katerih je okrog 25.000 samskih brezposelnih v dobijo poleg hrane po 20 centov na dan — te kempe niso bile ustanovljene z namenom, da brezposelnih dobe v njih delo ob običajnem zaslužku, marveč da v njih čakajo, dokler se zanje ne odpre delo v prihodnjih industrijah. Kempe bodo še nadalje ostale pod upravo vojnega departamenta, je premier informiral delegacijo, in tudi nobeni "sovjetski odbori" ne bodo priznani. In ko jim je ukazal, naj se vrnejo v kempe, so mu zabrusili v obraz prejetne besede.

Kanadske religijone kempe so podobne ameriškim kempom CCC. Glavna razlika je v tem, da so ameriške kempe deloma pod civilno in deloma pod vojsko upravo, kanadske pa popolnoma pod vodstvom vojnega departamenta; nadalje tudi v tem, da "Rooseveltovi vojščaki"

prejemajo dolar na dan, kanadski "klienti" pa le dvajset centov na dan. Organizirano delavstvo v Kanadi je proti tem kempam, ker jih ne smatra za nobeno solucijo brezposelnosti. Kakšno razpoloženje vlada med ljudstvom napram tem stavkarjem in celotnemu razpraskanju s tem v zvezi, je razvidno iz tehe uredniških komentarjev dveh meščanskih listov v tem mestu:

"Obstoječa situacija je postala nezdružljiva in mi hočemo vedeti, kaj se bo ukrenilo o tem. Tisoče mladih in samskih mož živi pod suženjskimi razmerami; zrejo v obraz brezupni bodočnosti in so brez vseh izgledov do uživanja normalnega in dostojnega življenja," pravi en časopis v uvodniku, kjer citira Arthurja Evansa, voditelja stavkarjev.

Drugi list pa dostavlja: "Glavna pritožba je proti brezplačnemu delu in proti brezupni bodočnosti v kempah. Presejateljiva je disciplina stavkarjev (pohodnikov). Vodje jih stalno svare, naj se obnašajo mirno. Nobeno posamično "bumanje" ni dovoljeno. Pohodniki so s svojim obnašanjem napravili izobren vtis in ljudje jim povsod kažejo velike simpatije. 'So naši lastni sinovi,' pravijo žene..."

Pohodniki "bumajo" na tovarnih vlakih. Federalna vlada bi na vsak način rada preprečila njihov prihod v glavno mesto in jim je zagrozila z izgonom kakor tudi ottawski župan. V Regino je poslala 300 državnih policajev ali "kozakov", kakor jih nazivajo stavkarji in delavci sploh. Ampak religijoni stavkarji pravijo, da Kanada nima toliko kozakov, da bi preprečila njihov prihod v Ottawa.

Woll v novi gonji proti radikalcem

Unije, ki sprejemajo komuniste, bodo mor-da izključene

New York. — (FP) — Ameriška delavska federacija bo izključila krajevne unije, ki sprejemajo komuniste za člane. Tako se glasi naznanilo, ki ga je v imenu predsednika federacije Greena objavil Matthew Woll, tretji predsednik ADF.

Ne samo krajevnim, temveč tudi mednarodnim unijam bo federacija odvzela čarter, če bodo sprejemale komuniste, je rekel Woll. To izjavo je on podal v zvezi s situacijo v krznarski industriji, kjer se je pričelo gibanje, da se združita Intl. Fur Workers Union, včlanjena v ADF, in neodvisna levičarska organizacija Fur Workers Industrial Union. V tej industriji kontrolira slednja, ki zasleduje agresivne smernice, newyorški trg. Grupi ADF je pretela nevarnost, da bo igrala nezadovoljno vlogo na tem trgu, ki je največji in najvažnejši v industriji —

ali pa sprejetje pogoja levičarske unije glede konsolidacije in skupne kontrole. Konvencija levičarske unije, ki se je nedavno vršila v Torontu, Kanada, je odobrila konsolidacijo.

Sedaj izgleda, da bosta Green in Woll našletela na veliko opozicijo, če bošta skušala preprečiti združitve.

V zadnjem času je dobilo gibanje za ustanovitev mednarodnih unij, zlasti v avtni, jeklarški in kavčukarski industriji, močan zamah. Članstvo odprto izraža nezadovoljstvo proti sedanjemu vodstvu Ameriške delavske federacije. Ze sedaj napovedujejo, da bo na prihodnjo konvencijo ADF prišlo 150 do 200 levičarskih delegatov v primeri s 15, ki so se udeležili lanske konvencije.

Voditelji ADF so tudi preteklo leto grozili z odvzetjem čarterjev, toda znanega ni nobenega sličja, da bi katera unija napovedala odprt boj levičarjem in jih vrgla iz svoje srede.

Važen odlok federalnega sodišča

Delodajalci ne smejo razveljaviti unijske pogodbe

New York. — (FP) — Federalni distriktni sodnik Murray Hulbert je podal te dni odlok, ki je velike važnosti za organizirano delavstvo. Odlok se glasi, da noben delodajalec ne sme razveljaviti unijske pogodbe na podlagi delavskih provizij, katere vsebuje zakon o bankrotih. Bil je to prvi slučaj preizkušnje omenjenih provizij in zato je sodnik odlok tem večjega pomena, ker je ustvaril precedent za bodoče postopanje v sličnih primerih.

Mamie Conti Gown Inc. je namreč apelirala na federalno sodišče, naj ji dovoli preklic pogodbe, ki jo je sklenila z unijo International Ladies Garment Workers pred dvema letoma. Svojo peticijo je opirala na sekcijski zakon o bankrotih, ki govori, da ne more nihče prisiliti osebo, ki išče dela, na podpis kakršnegakoli dogovora, s katerim bi se zavezala, da se bo pridružila delavski organizaciji.

Sodnik je odločil, da bi moral peticijo glede preklica sklenjene pogodbe predložiti delavci, ne delodajalec. Firma je tudi opozoril, da ni podprla svoje trditve, da trpi škodo na biznisu zaradi tiste pogodbe, z dokazji. Podprl je stališče unije, ki je argumentirala, da bi preklic unijske pogodbe po eni firmi rezultiral v preklicu vseh drugih in posledica bi bil kaos v industrijah.

Prodajalci časopisov dobili priznanje

Seattle, Wash. — Te dni je bila podpisana dveletna pogodba med Brotherhood of Newspaper Carriers & Sellers of America in izdajatelji tukajšnjih listov. Pogodba garantira minimalno plačo \$16 na teden. V krajevnih unijah je organiziranih nad tristo prodajalcev časopisja v starosti osem do 82 let.

Roosevelt se je že promislil glede davkov na bogastva!

(Nadaljevanje s 1. strani.)
tuacija se namreč ne izboljšuje, na drugi strani bo pa s prihodom julija vrženih milijone "klientov" z religijone liste.

Dober del teh mislijo upoliti pri religijonih delih po "zaščitni" plači, ki bo na jugu znašala na navadne delavce \$19 za 130 ur dela na mesec, v drugih krajih pa nekoliko več, toda v nobenem slučaju več ko \$65 za izrjene delavce in dvajset dolarjev več za tehnike in inženirje. Milijone "klientov" pa namerava zvesta vlada poriniti v oskrbo — bankrotiranim državam in občinam, kar pomeni izdatno poslabšanje religijona položaja sploh.

V tej situaciji je pa potrebno nekaj novega. To "novo" naj bodo debate in kampanje za in proti "delitvi bogastva." To naj bi mizerna masa odvrnilo od lastnega položaja in možnih nemirov, pred katerimi se treseta enako Wall street in oficialni Washington.

Na drugi strani je pa predsednik vzel s to poslanico saptudi Huey Longu, ki je v obeh wallstreetarjev bolj nezanesljiv in sigurno manj balanciran kakor Roosevelt. Za borzne spekulante in druge plutokrate je veliko bolj važno, da izkoriščane in obubožane mase zaupajo predsedniku in mu slede kakor pa demagogu in louisianskem diktatorju Longu.

Wallstreetarji prav dobro vedo, da Rooseveltova poslanica ne pomeni nobene "delitve bogastva," čeprav je — radikalna. Tudi če bi predsednik res hotel kaj takega izvesti, kar pa seveda ni priporočal, je v kongresu dovolj burboncev — tudi desničarski "progresivci" so med njimi — ki bi preprečili vsak res radikalen davčni program.

Saj so v senatu oskubili še celo administracijski program socialnega zavarovanja, reven kakor je bil. S sprejetjem Clarkovega amandamenta, ki dovoljuje kompanijam privatno zavarovanje, katero ne daje delavcem nobene resnične protekcije, oziroma zelo dvomljive vrednosti, je bila napravljena tako velika luknja, da je od načrta ostale le okostje. Poleg tega je kongres ubil tudi načrt za prostovoljno vladno zavarovanje po posameznikih. Oba "jokerja" sta bila sprejeta na pritisk zavarovalnih kompanij.

In če je kongres napravil te luknje v bormem Rooseveltovem socialnem programu, jih bo sigurno napravil tudi v predvidevanem načrtu za zvišanje davkov na velike dohodke in dedščine. Saj se v kongresu že slišijo močni glasovi proti "delitvi bogastva."

Z ozirom na profite korporacij ni predsednik priporočal nobene radikalne "delitve." On le suggestira zvišanje davkov na profite velikih korporacij za štiri odstotke — od 12 in pol do 17 in pol odstotka. Na drugi strani je pa za znižanje korporacijskih davkov na manjša podjetja — od 12 in pol na deset odstotkov. In ker to ne pomeni nobene "delitve bogastva," ne glede kako kriče burbonci obeh strank, je Wall street ohranil hladno kri. Spekulanti so bili le za trenutke zmedeni, potem so se pa zasukali.

Za zvišanje davkov na individualne dohodke, dedščine in darila se je predsednik v poslanici izrekel pa le — v principu. In ker je prepuštil vso stvar kongresu, je bilo wallstreetarjem tudi prav. Večina kongresnikov in senatorjev že ve, kdo je gospodar dežele in iz čigave roke prejema hrano. Vsled tega se Wall street čisto nič ne boji Roosevelt-Huey Longove "delitve bogastva."

Prelom med unijami in 'New Dealom' v Illinoisu

Springfield, Ill. — Victor A. Olander, tajnik-blagajnik illinoiske delavske federacije, je 26. t. m. odstopil iz treh državnih komisij — iz religijone, stanovanjske in naturalizacijske — v znak protesta, ker je državna zbornica odklonila tri delavske zakone, ki jih je federacija zahtevala. Zakoni se tičejo zdravstvenih in sanitarnih razmer v tovarnah in delavnicah.

Mehiško delavstvo se strnilo pred reakcijo

(Nadaljevanje s 1. strani.)
pojavi, preko katerih bi šel rad le tisti, ki zastopa kapitalistične interese.

"Stavk bo konec le takrat, kadar pride do spremembe buržoaznega sistema, v katerem živimo."

"Organizirano delavstvo in kmečko gibanje Mehike, zavedajoče se zgodovinske dobe, v kateri živimo, izjavlja, da se bo borilo proti vsakemu napadu na svoje pravice. Poslušilo se bo, ko pride pravi čas, tudi generalne stavke po vsej deželi kot edinega sredstva proti možnemu poskusu vzpostavitve fašističnega režima v Mehiki. In v očigled grožnji, s katero se skuša postavljati v nevarnost delavske interese, izjavljamo, da je naš odločen namen ohraniti razredno solidarnost."

Brezposelni za neodvisno politično akcijo

Allentown, Pa. — Liga brezposelnih delavcev je na svoji letni konvenciji sprejela resolucijo, da bo podpirala neodvisno politično akcijo delavskega razreda. Konvencije se je udeležilo nad dvesto delegatov, ki so zastopali organizirane brezposelne delavce v Pennsylvaniji.

Dalje so se delegatje izrekli za uveljavljenje delovnega tedna trideset ur v vseh industrijah, reprezentacijo v upravah, ki bodo izvajala religijona dela in za takojšen oklic stavke proti redukcijam med pri religijonih projektih. Na konvenciji je bilo predloženo poročilo, da se je v enem letu število Ligi pridruženih krajevnih organizacij podvojilo.

Nicholas Butler v Parizu in doma

New York. — Nicholas Murray Butler, predsednik Columbijske univerze, je povsem drugačen človek v Parizu kakor v New Yorku. Na zadnji mirovni konferenci pod pokroviteljstvom Carnegiejeve fundacije je vneto zagovarjal odpravo otroškega dela po vsem svetu, doma — v Ameriki — pa nasprotuje sprejetju zveznega amandamenta proti otroškemu delu. V Parizu se je tudi navduševal za mir, medtem ko s svoje univerze izključuje pacifistične študente.

Zmaga strojnikov

Toledo, O. — Rathbun-Jones Engineering Co. of Toledo je pravkar obnovila pogodbo z unijo Mechanics Educational Society of America, ki določa zvišanje plače pet centov na uro in skrajšanje delovnega tedna na 40 ur. S tem se je izognila stavki, s katero je unija zapretila.

Sodnik izdal injunkcijo proti voznikom

Cleveland. — "Injunkcijski sodnik" Walter McMahon je William Taylor Co. izdal začasno prepoved proti uniji voznikov, ki je oklicala stavko pri tej departamentni trgovini. Prepoveduje piketiranje ter motenje skebskih voznikov. Večina voznikov pri tej družbi spada v kompanijsko unijo.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

2657-59 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBEK:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, tajnik.odd.2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....996 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBEK:

MATH PETROVICH, predsednik.....595 E. 140th St., Cleveland, O.
ANTHONY CVETKOVICH.....985 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIP.....149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODBEK:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČELJ.....Box 257, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....19511 Muskoka Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBEK:

FRANK ZAITZ, predsednik.....3630 W. 26th St., Chicago, Ill.
FRED MALGAI.....26 Central Park, Peru, Ill.
JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POZOR! — Korrespondenca s glavnimi odborniki, ki deluje v gl. uredu, se vrši tabele: VSA PISMA, ki se nanašajo na posloj gl. predsednika, naj se naslovijo na predsednika. VSE DRUGARNE politične in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednata volba naj se pošiljajo na gl. tajništvo. Vse zadeve, ki se tičejo gl. blagajnika, naj se pošiljajo na gl. blagajništvo. Vse zadeve, ki se tičejo gl. upravnega odbora, naj se pošiljajo na gl. upravnemu odboru. Vse PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Kalin, predsednik nadzornega odbora. VSE PRIZIVI na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na John Gorika, predsednika porotnega odbora. VSE DOPISNE in drugi spisi, natančno, "čist, navpično in vseh vrst, kar je v skladu s glavnimi odborniki, naj se pošiljajo na "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. NOTE: Correspondence with the supreme office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All remittances of money and business concerning lodges and members other than club secret should be addressed to secretary's office. Matters of club benefit should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Kalin, chairman of the Board of Supervisors.

Vesti iz Primorja

TAKO SE GODI DELAVSKE-MU LJUDSTVO POD FAŠIZMOM

Iz okolice Kanala, junija 1935. — K poročilu o položaju našega kmeta moramo še dostaviti, da je tudi naš kmet kakor drugi "stanovi", "organiziran", seveda obvezno. To je splošna državna organizacija (Sindikato fascista), katera ima za našega kmeta samo toliko pomena, da sme zanj plačevati prispevke, ki mu jih kar k davku priračunajo. Tudi delavecem ne nudijo ti sindikati nobene zaštite, ker so vedno na strani delodajalca. Delavec, ki je zaposlen, ima v slučaju boleznih podporo od bolnišnice blagajne, mora pa seveda plačevati zato tudi prispevke za razne "socialne" namene. Fašizem ni torej izumil ničesar novega, ker to imajo delavci tudi v drugih državah, kjer so pa avobodni. Mali trgovec in obrtnik sta tako obtežena z raznimi dajatvami, da že sploh ne zmagujeta bremen; najbolj udarjen je pa kmet, ki od svojih "dohodkov" plačuje največ davkov. — Bajse si tudi v Jugoslaviji nekateri prizadevajo, da bi uvedli za delavsko ljudstvo "organizacijo" po našem receptu, katero pozna je le na papirju. Da se bodo o blagodati take organizacije pričeli, jim svetujemo, naj pridejo med naše delavstvo in tu primejo za kramp in lopato, da bodo delavsko življenje in našo "zaščito" sami okusili. Če pa imajo namen delavski položaj se poslabšati in delodajalca dvigniti na prestol, potem so ugani prav, ker star rek pravi: vrana vrani ne izkljuje očel. — Še nedavno smo čitali in videli fotografije v "naših" listih, kako "Il Duce assieuro dieci anni di pace" (vodja zagotavlja deset let miru), danes pa že hoče vojno z Abesinijo. Radi bode je odšlo tudi iz naše okolice nekaj delavcev v Afriko. Objublja se jim dnevno po 25 lir. Dvomimo, da bo to res, kje bodo neki vzeli ta finančna sredstva za to; ker kmet je že popolnoma izčrpan. Pravijo, da je v Abesiniji še mnogo sužnjev, ki jih pojedemo civilizirati. Kakor da bi pri nas v Italiji suženjev ne bilo. Kdo pride pa nas civilizirat? — Pomladansko mrzlo deževje nam je uničilo tudi letos evreje, tako da sadja nimamo kaj prida pričakovati. Davki so nam pa spet porasli. Mučimo se in delamo za tiste, ki ne delajo ali ki imajo "delo" zgroj za zabavo in kraten čas. Glad se nam obeta. "Priden človek ima kruha, glad mori lenuha." Ta pregovor velja pri nas — samo v obratnem smislu. — D. P.

Ne samo bolni, tudi slaboumni se vračajo iz Afrike

Trst, junija. — Naš list je že prinesel vesti, da so naši fantje na potu v Afriko ali pa tam že na mestu, podlegli raznim boleznim, ali pa da se vračajo bolni in nesposobni za delo itd. Iz Vrem pa poročajo, da je prišla vest, da se je nekemu vpoklicancu, ki je bil poslan v Afriko iz neznanih razlogov omračil um. Poslali so ga nazaj v Italijo, kjer so ga vtaknili v neko norišnico. Te in slične vesti, ki se z neverjetno naglico širijo med ljudstvom jako porazno vplivajo na vse, zlasti na one, ki so na tem, da bodo morali danes ali jutri isto pot.

Oče in sin obešena v Kanadi

St. Thomas, Ont. — Frank Temple, star 52 let, in njegov 21-letni sin Fred sta bila 27. junija obešena, drug za drugim, na dvorišču tukajšnje jetnišnice zaradi umora policaja.

— Federalni Fotograf —
Kane kaže republikanske "grassrooterje," ki so se nedavno zbrali na konvenciji v Springfieldu, Ill.

— Federalni Fotograf —
Prizor iz požara, ki je uničil žitno skladišče v Kansas Cityju, Mo. in je naredil škodo \$200,000.

